

Navelbreuk

bij je baby

Breuk', wat klinkt dat akelig - want

wát is er dan 'gebroken' in je navel?

Niets is er 'gebroken', en eng is het dan ook helemaal niet.

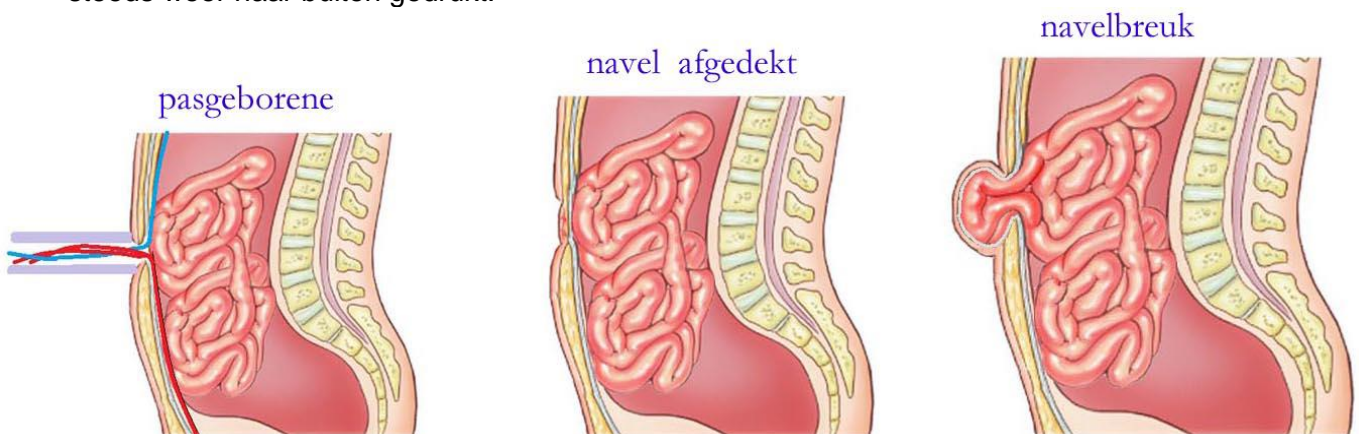
Zelfs zou je kunnen stellen, dat iedereen is geboren met een klein navelbreukje. Want breuk betekent hier alleen, dat er een openingetje is in de omhulling van je buik, waar doorheen de navelstreng-bloedvaten lopen. Die heeft de ongeboren baby hard nodig, want die navelvaten verbinden het bloedvaatstelsel van de baby met de moederkoek, en zij vormen dus de levensader voor de baby. Maar na de geboorte zijn die bloedvaten niet meer nodig en drogen ze in, het navelstompje valt af, en hier groeit aan de buitenkant huid overheen en aan de binnkant het buikvlies. Deze plek is dus dun en relatief zwak, maar stevig omrand door de verder sterke buikwand.

Waarvoor ontstaat een navelbreuk

De baby groeit ook na de geboorte hard door, en die wat zwakkere plek in de buikwand (de voormalige navel-opening waar intussen huid overheen gegroeid is) zou dus meegroeien en groter worden, als er geen tegenkrachten zouden zijn. Maar die zijn er gelukkig wél: het babylijf zet zich in om ook deze zwakkere plek te dichten, door vanaf de stevige rand van de opening sluitgroeï in te zetten. Als het even meezit, gaat die sluitgroeï net even sneller dan de groei van de baby zelf (en daarmee van de zwakke plek), zodat die plek zich geleidelijk sluit.

Maar niet zelden loopt die sluitgroeï net iets achter bij de babygroei en wordt de zwakke plek (de oude navelopening) ondanks de sluitgroeï dan toch nog iets groter. Die zwakke plek in de buikwand kan bij een wat verhoogde druk in de buik (vooral bij veel huilen, of bij veel persen op windjes) wat gaan uitbollen – de buikinhoud (een darmlis) dan tegen die zwakke plek aan gedrukt. En als die zwakke plek groot genoeg is, kan er zelfs een darmlisje doorheen piepen. Dit is wat een 'angeboren navelbreuk' wordt genoemd. Die stevige rand van de zwakke plek heet dan 'breukpoort'.

Kwaad kan zo'n aangeboren navelbreuk niet – zo'n darmlisje laat zich zo terugduwen, maar zinvol is dat niet, want bij iets persen (huilen, poepen, windje laten) wordt dat darmlisje toch steeds weer naar buiten gedrukt.

Het breukje wordt groter

“Maar het breukje bij mijn baby wordt alsmaar groter!”.

Zoals uitgelegd gaat het eigenlijk om dat openingetje in de stevige buikwand (breukpoort), en niet zozeer om het bolletje dat zo duidelijk onder de huid te zien is. Om te voelen hoe klein die breukpoort is, moet je even wachten tot de baby rustig is en niet perst. Als je dan met drie vingers voorzichtig dat bolletje terugduwt hoor je even “prwt” ten teken dat het darmlisje in de buikholte terug glipt. Met een pinktop kan je dan dat openingetje in de buikwand als een stevig ringetje voelen. In de loop van de tijd zal je voelen, dat wellicht dat zachte bolletje groter is geworden (dus dat méér van de darmlis naar buiten is gekomen), maar dat die breukpoort niet groter wordt. En uiteindelijk wordt, ondanks dat grotere bolletje, de opening

toch kleiner en op een gegeven moment kan het darmlisje er niet meer door – en zie je het bolletje ook niet meer ontstaan: Over !

Een aangeboren navelbreuk kan geen kwaad * , maar desondanks zijn er allerlei ‘behandelingen’ tegen bedacht, zoals:

- Een brede pleister over de buik plakken, en dus over de navel
 - Een strak navelbandje
 - Een rijksdaalder (nu 2 Euro-geldstuk) met pleister over de navel vastplakken
 - Operatief sluiten van de breukopening,
- , maar deze zogenaamde ‘behandelingen’ zijn eigenlijk allemaal **zinloos** en zelfs nadelig, want ze irriteren of erger.

Niet opereren *

Opereren is nog het meest schadelijk, want je snijdt en naait in een kind waar dat eigenlijk zelden of nooit nodig is. Want die breukopening sluit uit zichzelf wel. Dat gebeurt door middel van ‘sluitgroei’, en die sluitgroei gaat door, terwijl de lichaamsgroei bij een peuter al veel minder snel gaat dan bij een baby.

Vaak lees je, dat als er bij drie jaar nog steeds een breukje te zien is, er dan geopereerd zou moeten worden ‘omdat het dan niet spontaan meer zou sluiten’. Dat is niet juist.

De meeste breukjes, ook op die leeftijd, sluiten alsnog spontaan. En zelfs op lagere schoolleeftijd sluiten er nog navelbreukjes spontaan. Maar op zich kan het niet zóveel kwaad om dan, bij dat enkele kind dat op vijf- á zesjarige leeftijd (of ouder) nog een breukje heeft, de hulp van een chirurg te vragen. Dit, omdat bij gym en schoolzwemmen een breukje onderwerp van hilariteit kan worden. Hoewel dit een discutabel argument is, noem ik het toch, want voor kinderen kan ‘steeds uitgelachen worden’ best een zware belasting betekenen.

Voor meisjes lijkt zo’n operatieve correctie dan nog wat meer zinvol, omdat een navelbreuk bij zwangerschap alsnog last kan veroorzaken. Zo’n operatie is niet een echt grote ingreep, maar een echt médische noodzaak tot opereren is er nauwelijks. Want in tegenstelling tot bijvoorbeeld een liesbreuk komt een aangeboren navelbreuk zelden of nooit in de knel * . Normaal gesproken: Lekker laten zitten dus.

Voetnoot

* - Sommige bronnen (o.a. Wiki) bieden andere informatie, en benadrukken een duidelijk risico op ‘inklemming’. Inklemming wil zeggen, dat een darmlisje buiten de poort zo gevuld is, dat hij niet meer terug wil, en hij zo klem kan komen te zitten dat de bloedvoorziening in gevaar komt. Dat is een acute situatie die je ook herkent, doordat hij echt pijnlijk is.

Bij liesbreuken is dat inderdaad een reëel risico – liesbreuken worden dan ook geopereerd, temeer daar zij niet spontaan sluiten.

Aangeboren navelbreuken sluiten bijna allemaal wél uit zichzelf, al kan het soms wat langer duren, en inklemming gebeurt hoogst zelden [1 – hooguit 1 op de 1500 aangeboren navelbreuken klemt in]. Juist omdat die kans op een ernstig probleem zo klein is, en opereren ook risico’s kent (complicatie, recidief), is ‘niet opereren’ toch altijd de verstandigste keuze.

In het zeldzame geval, dat (in Nederland) een navelbreuk op tienerleeftijd nog niet gesloten is, wordt de kans dat deze alsnog spontaan zal sluiten echt klein. Dan valt wél te overwegen om hem operatief te laten sluiten om later ongemak te voorkomen. Bij oudere kinderen en volwassenen kan zo’n breuk ook wel een ongemakkelijk gevoel geven, en bij een groeiende buik (zwangerschap of bierbuik) kan hij toch groter worden en wat last geven.

Niet-aangeboren navelbreuken, dat is een heel ander verhaal. Die presenteren zich op een wat oudere leeftijd, en daar zal ik het hier dus niet over hebben.

Literatuur

[57] Luitse, Gert - *Een beklemd navelbreuk* – Medisch Contact 2015-04-22
(om te laten zien dat ik nooit ‘nooit’ mag zeggen).

Afrika

Grotere en langer bestaande navelbreuken worden veel vaker gezien bij kinderen met een donker gekleurde huid. Je ziet dan ook bij o.a. Afrikaanse kinderen ook op de lagere schoolleeftijd nog vrij veel navelbreuken. Maar nadien verdwijnen ze toch nog spontaan – op een enkele uitzondering na.

In mijn tropenjaren in Afrika heb ik – net al veel van mijn collega's – héél veel aangeboren navelbreuken gezien, maar nooit heb ik er een hoeven opereren. Nooit ook zag ik er een beklemd raken – hoewel dat in een hoogst zeldzaam geval wel zou kunnen.

Grappig is, dat juist door dat vele voorkomen van navelbreuken in Afrika, ze daar in de lokale cultuur een duidelijke rol spelen. Dat zie je terug aan hun (religieuze) beelden, die heel vaak een duidelijke navelbreuk vertonen – De navel wordt er veelal gezien als teken van verbondenheid met de voorouders én met het nageslacht:

'Wij zijn slechts een schakel in een eindeloze keten,
tussen al onze voorouders en onze nakomelingen'

